

avant...!!

Figueres 10 agost 1932 - n.º 24

periòdic d'esquerra

redacció: rambla

avant...!, contra la guerra

Un crit d'angoixa estremeix el món. El temps assenyala tempesta. Corren vents de revolta. Els signes d'agitació són contundents. Ens trobem apressats sota una pesant llosa que ens oprimeix el cor. Ens cal oxigen purificador.

Ací i allà, per tots costats, les fàbriques que treballen contra la humanitat no paren mai. Els savis químics, tancats hermèticament dins la seva cel·la, busquen i rebusquen noves fórmules fraticides.

El problema dolorós dels sense feina va en camí d'arranjar-se. Sentim la remor contínua d'uns pics, i albirem unes pales infatigables que encimbellen terra. Ens van preparant les fosses.

El capitalisme que és covard, treballa amb tota astúcia per alliberar-se d'un fantasma que l'aclapara: la qüestió social.

I l'únic remei que troba per alleugerir el seu neguit, és la preparació d'una guerra universal.

El problema no es localitza en cap nació, enclou tots els continents coneguts.

Davant les manipulacions esfereïdores dels que organitzen el gran desastre, s'aixequen en massa els homes conscients i la seva veu es fa sentir arreu, posant a l'aguait a les probables víctimes d'aquesta inqualificable especulació capitalista.

La premsa burgesa calla, vol escamotejar els visibles preparatius. Per això cal que les publicacions al servei de la revolta social, parlem amb tota claredat, orientant degudament als futurs sacrificats.

De la guerra àrdua i cruenta que començà l'any 1914 i acabà el 1918, en guardem tràgica recordança. Encara els camps floreixen de la saó dels morts.

Cal adonar-nos que aquest nou conflicte bèl·lic serà molt més lamentable i paorós que el ressenyat.

Per això volem despertar la consciència dels homes, precisa que l'adversari no ens trobi descuidats. Quan la burgesia ens dongui l'arma agafem-la, però que ella en sigui la víctima.

Allavors podrem aprofitar l'avinentsa per enderrocar de soca-arrel l'aparell plutòcrata que anorrea els nostres anhels d'igualtat i fraternitat.

Els símptomes són cada dia més allisonadors, cal aprofitar el temps, per això creiem convenient que els obrers es preparin cuifa-corrents, contra la inevitable i sagnant topada. El proletariat ha d'allistar-se al seu partit de classe.

Actuant de cares a la realitat podrem esquivar la frenètica investida. Enterrarem als fossers.

Conscients del nostre deure, quan bons amics nostres ens diuen que la política es nefasta, no ens ho creiem. La política burgesa potser sí, però l'orientació marxista de cap manera, és la força motriu de l'estre renovador que ha de plasmar la societat de l'esdevenidor.

Ajudant a la col·lectivitat social revolucionària, assolirem ço que per evolució ens és difícil d'aconseguir: pa i cultura.

J. CARRERES.

full quinzenal

el vot de la dona

¿Quants i quants comentaris s'han fet d'aquesta concessió, tan justa?...

Ultimament en la rectificació del cens electoral, i a redós d'unes estadístiques publicades en alguns diaris, que assenyalen una majoria ben respectable de vots femenins, hi ha hagut ciutadans - amb seguretat pertanyents a aquests partits que porten noms molt llargs, però migrada i detestable actuació, o potser integrants de les agrupacions que rendeixen culte al panxacontentisme, uns i altres d'acció nul·la - que s'han estirat frenèticament els cabells, davant la temença que aquesta majoria del sexe bell, pogués ésser un seriós destorb per les seves aspiracions partidistes i de caire marcadament medieval.

Nosaltres militants decidits d'aquest grandios moviment social, no podem compartir, de cap manera, l'esglai dels futurs feixistes.

Les dones que per obtenir un mos de pa, han d'estar hores i hores exercint un treball físic excessiu, ja fa temps que han bandejat puerils sentiments i avui, en plena consciència dels seus actes, es posen decididament al costat dels seus companys de casta, aportant el màxim esforç a fer factible la revolució que cal portar a terme, per assolir un període de veritable llibertat individual i col·lectiva.

Els defensors de règims caducats ja albiren la posició de les dones proletàries i per altra part també veuen un perill en l'organització d'aquestes milícies cívico-femenines que porten per estendard l'imatge de crist-rei. Aquestes agrupacions regides per l'estat major parroquial, tenen per caserna les esglésies, on conspira amb tota tranquil·litat la reacció cavernícola, que fretura retornar-nos a l'edat de pedra.

El vot de la dona serà factor decisiu per a transformar el règim del nostre país, de «República de treballadores... de todas clases», en «República lliure de treballadors... veritables».

MARIUS SUIRAM

impressió internacional

L'horitzó polític internacional, fa un grapat de temps, que no deixa traslluir res de bo per l'humanitat.

Conferències cercant «concordia», moltes. Resultats «pràctics», ben pocs:

Conferència de «reparacions»: uns, *no admeten* «borrón y cuenta nueva»... els altres, però, *tampoc volen pagar*... Conferència de «desarmament»: *fic-tici*, puix les úniques fàbriques que treballen aferrissadament, de nit i dia, a França, Alemanya, Anglaterra, Itàlia, Polònia, Romania, etc., etc... són les de materials bèl·lics. Per últim, - la que em mereix menys confiança - la conferència per la «pau»: doncs, els components d'aquesta són gairebé sempre els mateixos que més amunt *no admeten... tampoc paguen... però, si fingueixen*...

Francament, aquest estat de coses, aquesta nul·lositat de idees dins els diferents sectors polítics - proletaris o burgesos, tantseval, - portadors del més lamentable confusionisme; em fan percebre uns no molts llunyans cruixits esfereïdors, anunciadors d'una nova catàstrofe mundial, si bé, però, de característiques molt més greus del que va ésser la que s'inicià l'any 14, ja que d'allavors amb ara, l'avenç químic de la nostra «civilització» és molt notable.

Però, si bé es veritat, que amb velocitat vertiginosa, sento cada dia més apropar-se el perill d'aquesta monstruositat humana, també, amb velocitat no menys aclaparadora, veig créixer i formar-se, dins la nostra generació, grans contingents d'homes, tipus de la societat futura; els quals amb humanista rebeldia vers

tot això putrafacte i corromput d'aquesta actual organització que ens envolta i envileix, exaltant-nos l'egoisme amb els seus bàrbars procediments, s'aixecaran, quan sigui arribat el moment, en front d'ella. Però.. no amb actitud de protesta com uns vulgars senyors Esteves. Tot el contrari...! Amb les armes a les mans i contra els que en siguin promotors i culpables. Transformant la guerra imperialista, que té de bo anar a favor de uns quants *Rothschilds*, en guerra civil que té de més just i humà anar a favor dels que pel sol pecat de no haver pogut néixer dins una cofa d'or, es veuen privats, en aquesta societat, del respecte i tracte igualitari que tot ésser humà es mereix.

Són, també, aquests homes del demà els que portaran a terme, aprofitant l'estat de confusió preconcebut durant el desenvolupament de la guerra civil, la més gran, l'última i definitiva de les revolucions socials. La més humana, la més justa, la que aconseguirà l'esfondrament total del capitalisme, i, per tant, de totes les classes i castes dominants.

Ella i sols ella, aniquilant el gèrmen que avui dona lloc a la lluita de classes, haurà aconseguit la més gran de les conquestes de totes les èpoques, la que no pogueren assolir ni la revolució francesa, ni la revolució russa, com tampoc, totes les religions hagudes i per haver: la fraïernitat entre tots els éssers humans.

Allavors serà possible la tan futurada anul·lació de les fronteres i la federació de tots els pobles del món.

Jo. MARC-PI

alabat ruc...

Els cabdills de la política local aprofiten totes les ocasions per fer públiques manifestacions de la gran (?) obra que porten a terme.

En la tanda d'àpats organitzats en homenatge al ciutadà Frederic Campà, per haver estat designat, interinament, per l'honrós i ben retribuït càrrec - potser més ben retribuït que honrós - de «Majordom de cerimònies», han exultat amb vibrants tons la seva actuació meritòria a profit de l'embelliment i bon govern de la ciutat - *miau!!*...

Han dit que volen transformar Figueres en la ciutat jardí, a l'Avinguda de Wilson destinaran parcel·les de terreny pel conreu de flors i alguna herbeta - amb la merda dels porcs restaran degudament abonats - , continuaran impassiblement obrint carrers i pavimentant-los - això es veu que dona molt - , que pensen portar a cap ràpidament l'erecció d'un nou grup escolar - no ho creiem, - que faran i desfaran - desfaran, segur - etc., etc.

Mentre parlen s'aplaudeix calorosament, remollant-ho amb vi de marca. Es fan creus de ço que són bel·licosos, quan branden el ganivet i la forquilla que aguanten amb les mans, atacant un bon plat de vianda.

A l'acabament dels àpats s'aixeca a parlar l'homenajat, es treu el *babero* per eixugar-se les llàgrimes que li llisquen cara avall - no es pot menjar ceba - , i diu moltes coses entre altres:

«...si bé - diu - compto que tots vosaltres m'ajudareu en aquells casos que la meua actuació vagi mal enca-minada. Jo em dec al partit, perquè sé que servint el partit serviré els interessos de la ciutat que aspiro a a veure rica i plena - música de *Els Segadors*».

Molt bé, però seria més lògic que si el ciutadà Campà es deu al seu partit, aquest fos el que li pagués el sou.

La mensualitat de «Majordom de cerimònies», podrien atendre-la proporcionalment els seus amics polítics, no és just que hi tinguem de contribuir els que no volem ésser li amics polítics.

Olis purs de oliva del Sindicat Oleícola Garrotxa-Empordà EL SIGLO
Avinguda de la República, 17

contra el tifus

- Cobrir degudament la «ribera», focus d'infecció.
- Netejar la via pública dels excrements de les cavalleries.
- Desautoritzar als encarregats de recollir les escombraries que ho facin de una a dues de la tarda, hora que fermenten ràpidament les porqueries que traginen.
- Privar que es vengui fruita podrida.
- No permetre que la carn destinada al públic, estigui quinze dies a la gelera.

per obrar laicament en la república laica que tenim, cal esgrimir com un gladiador

Molt recentment un amic nostre perdé la seva esposa, en un fatal accident ocorregut a la pròpia llar, quan precisament una il·lusió esperançadora la circumdava.

Amb motiu d'expressar-li la nostra condolença ens traslladarem a la desventurada llar de l'amic i poguérem veure'l amb l'estat angoixós que representa que, a sobre del trastorn d'una dissort tan momentània, hom tingui de defensar com un foll els dictats de la consciència pròpia i la de la moribunda que veu escolar-se la vida i té de suportar el martiri insistent i fredament inhumà d'apartarse els mals anomenats «auxilis espirituals».

Amb l'afany de guarir les ferides de la infortunada dona, les persones que pogueren auxiliar-la als primers moments, la traslladaren al *Sant Hospital* i allí, en aquell feude de monges, capellans i gent implacable davant els esperits inquietos i renovadors de la vida, quan la ciència esgotà tots els coneixements per salvar la jove vida que se'n anava per moments, fou quan entrà el martelleig de voler encabir en un esperit torturat, ço que la conseqüència i el bon exemple hauria barrat el pas per un sempre més

I, no podent aconseguir el seu objecte, aquella genteta sustentadora d'una religió de *bondat, fraternitat, caritat i misericòrdia*, es descabdellaren amb actituds i paraules ben poc apropiades.

Inclús s'arribà a l'extrem d'exigir que freguessin el cadàver, immediatament de l'expiació.

No respectant la darrera sacra voluntat de la difunta ni les indicacions de l'amic, aquells mal germans i pitjor religiosos prometen que malgrat tot deslliurarien aquell *Sant Hospital* de la profanació feta.

Farsants innobles!

* * *

Fa uns dies també que un altre amic nostre intentà, impulsat per la seva més o menys arrelada convicció ideològica, preparar el seu casament civilment, i sense endevinar l'influència d'on podia haver sorgit, els seus pares, que accedien satisfactoriament al voler del fill, de cop i volta es negaren a donar la seva autorització

per aital cosa. D'aquesta forma s'encararen a ell, els pares, altres familiars, el burgès, els veïns i pressionant forfament, accedí a simular un casament civil i catòlic. Mentres tant s'havia assolit, a contracor, evitar la unió de dos éssers prescindint de la lectura enrogallada de l'epístola de Sant Pau.

* * *

Així mateix és digne d'esment la coacció biliosa que exerceixen els empleats que cuiden del registre civil, quan hom intenta fer alguna inscripció laica. Pels naixements no s'admeten segons quins noms, es solliciten referències inoportunes i impertinents, encabint-hi pel mig comentaris que indignen, les quals coses que hom no té obligació de suportar pel sol fet d'opinar diferent del funcionari que en cap moment tindria d'extralimitar-se del seu comès.

* * *

Amb tots aquests antecedents volem fer comprendre que, malgrat el llarg temps que disfrutem d'aquesta gloriosa República laica, és vergonyant la successió contínua de fets semblants.

Es de doldre que, per posar a la pràctica les coses volgudes per una majoria conscient del país, hom tingui d'esforçar-se obrenaturalment per a mantenir amb ordre les qüestions morals.

Les autoritats que tant es desveïllen per aconseguir una bona ordenació de les coses materials, cal que procurin interessar-se, també, pel fidel compliment, d'acord amb la voluntat dels interessats, de les coses que ens hem ocupat en aquest comentari.

D'aquesta forma hom no lindrà d'imposar-se esgrimint com un gladiador sinó que com a Home exposarà netament el seu voler sense que la seva actitud hagi d'ésser jutjada per altres éssers que hagin perdut aquesta bella condició: ésser Homes.

J. V. CAMPS.

Articles de tocador i perfumeria
EL SIGLO
Avinguda de la República, 17

protestem...

...de la violent actuació dels guàrdies d'assalt que feren dies endarrera, amb motiu d'aquella manifestació barcelonina, però pacífica, en la qual es feia sentir el disgust que havia produït el debat obstructionista a l'article setè de l'Estatut.

Ja passa de taca d'oli tot això! Mentre a Madrid poden celebrar-se mitings i conferències contra l'Estatut i, més encara contra Catalunya, a Barcelona no és permesa una senzilla manifestació ciutadana. I no solament no es deixa fer la manifestació sinó que és dissolta a cops de «porra» caixutada, clavats a tort i a dret, brutalment, sobre els pacífics vianants.

¿Encara no s'han acabat els procediments monàrquics?

Pintures i pinzells EL SIGLO
Avinguda de la República, 17

adhesió

Hem cursat una lletra a *front*, fent constar la nostra sincera adhesió a la campanya internacional contra la guerra que els capitalistes estan forjant.

avant..! es posa a les ordres dels dirigents d'aquest moviment humà, que ha de tergiversar el resultat del fets sagnants que pensa portar a terme la burgesia mundial.

Obrers d'Ibèria?, cal unir-nos davant l'enemic comú.

Tingueu compte que les últimes
noves són sempre a
Calçats Pallac

una subscripció

El S. R. del B. O. i C. ha obert una subscripció pública en pro dels supervivents de Villa de Don Fadrique.

Els «amics d'*avant..!*» h'hem aportat 17 pessetes.

Si algun ciutadà desitja col·laborar-hi pot fer-ho lliurant el seu òbol a la nostra redacció. Nosaltres ja ens cuidarem de trametre'l al B. O. i C.

de les contrades catalanes

Desitjosos de propagar tots els esdeveniments forans que estiguin d'acord amb la nostra orientació, procurarem destinar una part del nostre periòdic a aquest fi.

Ens cal fer avinent que sols publicarem els treballs que vinguin axalats amb signatura coneguda. Ensem precisa que estiguin escrits clarament a una sola cara de quartel·la, procurant que no siguin articles massa llargs.

avant..!, quinzenal redactat per homes lliures, està a la disposició de tots els ciutadans que lluitin per la transformació política-social del nostre poble

de roses

política caduca

Els homes de «Sang Nova» desitjant evidenciar alguns personatges que encara avui són representants de la vila de Roses, ens plau fer públic alguns fets que donaran a conèixer, clarament, l'actuació d'ells i consolidar fermament la nostra rebeldia.

Començarem per l'oportunista Salvador Marcó, avui alcalde de Roses. Aquest és el veritable deixeble de Francesc d'Assis Cambó; començà la seva carrera política quan tenia prop dels vint anys concorreguent en cases que vetllen fins a deshores de la matinada, el mateix que tots, per desgràcia, hem fet, puix ací les biblioteques són les tavernes; per això, nosaltres treballadors, no hem pogut assolir la preparació que ens calia per a poder desenmascarar, més aviat, aquests éssers que fan política en profit propi.

La primera sol·licitud que férem al senyor Marcó va ésser per a demanar-li la creació d'una biblioteca pública, contestant-nos que a Casa la Vila n'hi havia una i que si ens interessava instruir-nos ho demanéssim al secretari municipal, però nosaltres no hi podíem estar conformes perquè el municipi no reuneix condicions per anar-hi a llegir, ni el secretari pot dedicar-se a exercir de manera efectiva el càrrec de bibliotecari. Nosaltres demanàrem una biblioteca com cal, puix creiem que dels diners esmerçats en llibres ningú no pot protestar-ne, car serveixen per enlairar el nivell cultural dels ciutadans.

Quan vingué la Dictadura sembla que el senyor Marcó va creure que hi havia règim d'opressió per llarg temps. En aquella època s'escaigüé que arribà d'Àfrica un personatge que havia fet molts diners, el qual somniant ésser un *virrei* va acudir-se-li fundar un

«Real Club Marítimo», buscant la col·laboració d'uns quants caciquets, i el panxista Marcó per no ésser menys que el catalanista (?) Rahola, ingressà a tot un «Real Club», del qual fou nomenat secretari.

Mentre nosaltres, la joventut, continuàvem lluitant i exposant la vida si calia per combatre la Dictadura, el farsant Marcó feia política monàrquica, no podent creure nosaltres que ell ignorés que el que més contribuï a sostenir el dictador foren aquesta mena de clubs. Això ens dóna a comprendre que la vida dels obrers, la llibertat de Catalunya i de tots els pobles ibèrics, per ell no tenia cap valor.

Caigué la primera dictadura i en entrar Berenguer tots sabem que donà alguna facultat per tal d'expressar-se més obertament, això ho aprofità el Marcó començant a actuar junt amb el catalanista (?) Valls, els quals prepararen una gran propaganda contra un acord de l'Ajuntament, regentat en aquell temps pel monàrquic, republicà i catalanista (?) Guerra Ballesta, i aquest acord que tant criticaren, ara resulta que el defensa de faisó aferrissada fins arribar al xiroi espectacle de voler presentar la dimissió, quan devia dimitir de debó en el moment que li tocà de contradir les seves conviccions votant a favor de l'acord que tant havia remogut en col·laboració del Sr. Valls, pel setembre del 1930, en el qual temps digueren: «Aquest acord el seguirem combatent amb totes les nostres forces».

Vingueren les eleccions del 12 d'abril de 1931 i els esdeveniments del dia 14. En les eleccions del dia 12 en la candidatura presentada per la Joventut Nacionalista integrada pel Marcó i d'altres, foren derrotats, però en les eleccions del maig del mateix any sortiren victoriosos essent elegits regidors Marcó, Mallol, Flaquer, Serra, Denclar i Pujol.

Aquests senyors formaven la majoria dita «catalana-federal-republicana». Tots ells signaren un document amb la «Joventut Nacionalista» comproment-se a consultar i acatar les orientacions d'aquesta entitat, cosa que mai han fet, a excepció de Denclar que ha continuat pagant la quota de soci i assistint a totes les reunions a les quals ha estat convidat.

Després del triomf, el *dictador* junt amb dos o tres que formaven en la seva capelleta, digueren als joves que calia escriure tot el que es referia a «Joventut Nacionalista», en l'idioma de Cervantes, com també que no fos hissada la nostra bandera barrada. Però els joves no férem cas d'aquests consells (?) i referem els estatuts de l'entitat en un sentit molt més liberal, universalista i radicalment català i la «Joventut Nacionalista» es transformà en «Joventut Catalanista Republicana «Sang Nova».

Marcó va signar també els estatuts, el qual demostra que estava conforme amb ells. El

que restà decebut fou el *dictador*, aquest senyor que, si no ens morim aviat, en parlarem un altre dia, si *avant..!* ens dóna hospitalitat en les seves vibrants pàgines.

El senyor Marcó seguidament d'ésser elegit Alcalde deixà de venir al nostre casal, fins que a les sessions hi començà a haver bullit i potser compregué que hi podia passar quelcom més contundent, allavors tornà dient-nos que uns quants teníem d'assistir a les sessions per contrarrestar les manifestacions i atacs dels seus contraris, però «Sang Nova» va contestar-li que no podia comptar-hi, puix ni ell ni els altres no complien tot ço que s'havia pactat.

Mallol, el gran catalanista i federal (?) també ens pregà que els ajudéssim per tenir més autoritat.

Per fi, veient clarament que no podien comptar amb «Sang Nova» formaren un altre centre.

Denclar, el regidor, fou el missatger dels del nou centre per a dir-nos que ens ajuntéssim amb ells, al qual diguérem que en la nostra entitat hi cabia tothom que acceptés els estatuts, però no vingueren per por, puix saben prou bé que «Sang Nova» no pot tornar-se vella, puix està formada per lluitadors que no es deixen trepitjar encara que els vagi la vida.

Denclar no es cansà d'actuar, i un dia vingué amb Marcó insistint que dos centres no convenien, perquè això donaria la victòria als adversaris, interessant-se perquè la Joventut cedís el local i acceptés íntegres els estatuts del nou centre. La nostra contesta, basada en la concòrdia, fou que els joves acceptàvem els articles dels dos estatuts més catalans i liberals per fusionar-los. I Marcó concretà que no, que «Sang Nova» havia de desaparèixer, proment, en anar-se'n, moltes coses, i es pogué veure el 14 d'abril d'enguany, que mancava de caràcter sincer i formal per a sostenir el que prometia.

Per acabar, hem d'exposar que si «Sang Nova» hagués sabut el que més tard el mateix Marcó deia, que durant la Dictadura havia fet política vexatòria, ajudant als enemics de tota llibertat i dignitat humana, no hauríem col·laborat a fer sortir triomfant la seva candidatura.

Per nosaltres, cacic Marcó, com a polític no sou res més que un farsant, ja que no heu volgut recordar-vos que «Joventut Nacionalista», avui «Sang Nova», fou la primera i única entitat de Roses que preparà l'opinió per la reivindicació de Catalunya i per l'adveniment de la República, i la que hissà les primeres banderes catalanes i republicanes a la nostra vila, essent, els seus joves militants, els únics que donaren la cara en tot moment.

SANG NOVA.

de pals

Si ve l'anomenada «Reforma agrària», pròxima a aprovar-se a les Corts de Madrid, estem de sobres convençuts que no resoldrà fonamentalment cap dels problemes de la terra, sols estem esperant la seva vigència, per a denunciar els abusos i atropells dels propietaris de *vedats de caça*, puix que en aquest poble (com també en molts altres), patim un fatídic cacic l'*indiano* Sr. Coll, que protegit encara, per la antiga llei monàrquica, conserven com abans l'absurd dret de *vedat*, que sols serveix per a distracció d'alguns Senyors (sense feina) per quan volen donar-se el gust d'engegar uns trets, troben a punt uns cents de conills que no solament els hem de mantenir amb els forratges dels nostres camps llindants del vedat, sinó que hem de mirar amb els braços plegats, com aquets ens destrocen, horts, vinyes i sembrats.

Dubtem que el mal tingui remei, però sense desmaiar, continuarem lluitant fins assolir una veritable «República de treballadors»; allavors aquestes terres que ara sols serveixen per esplai d'uns paràsits, les convertirem en fonts de riquesa i de treball en benefici de la comunitat.

J. R.

de castelló d'empúries

poble sensitiu

es cremen unes garbes i ja en tenen la culpa els sindicalistes. un jutge que es nega a secundar les arbitriarietats de la policia.

Castelló d'Empúries ha estat sempre un dels pobles de les contrades gironines que més ha reflectit les fluctuacions polítiques.

Per això, en aquests moments culminants de la lluita entre posseïdors i desposseïts, aquest poble vibra permanentment perquè els homes que tenen afany de justícia i llibertat es veuen obstruïda la seva obra pels altres que no volen comprendre que el predomini feudalista s'ha acabat.

Uns homes amarats dels més bons sentiments humanitaris s'organitzaren i es formà un Sindicat, adherit a la C. N. T. per a poder defensar millor els seus interessos.

Això que té molta importància, encara que de moment no ho sembli, s'ha indisposat al cacicat del poble que, entrellucant, hi han vist el seu gros poder convertint-se al no res, si

aquest Sindicat es dirigit amb austeritat i dignitat.

Castelló d'Empúries per ésser un punt productor de riquesa agrícola, també ha estat un dels llocs que més increment han pres les disbauxes, particularment de les persones de situació econòmicament elevada.

Això indica que hi ha persones disposades a llançar absurdament els diners i en canvi refractàries a augmentar la racció dels treballadors. Interessa conservar-los en la condició de serf, ja que, és l'única forma de poder seguir rebent el tractament de «senyor» amb aquell afecte de totpoderós.

Hem ressenyat aquest parentesi per a poder comprendre perfectament els orígens de l'ocorregut a aquella vila, fa uns quinze dies.

Segons sembla una ordre governativa prohibeix de batre prop de les cases, pels molts desastres que això ocasionava. Però els elements reaccionaris i retrògrades ideològicament, necessiten cercar motius per posar traves al desenrotllament del règim instaurat de nou al nostre país, i ho han aconseguit obrant com si aquesta ordre no existís. Naturalment un afront al poble conscient i a unes autoritats municipals insubornables, cal fer-lo amb un poc de base i aquests detractors covards l'han cercada aportant informes de tècnics agrònoms ajut del governador de la *província* i procediments de mal enginy.

Amb aquesra situació un dia esclata un foc immens a un munt de garbes propietat de Joan Planas (pagès de les Eres).

El poble que endevina la veritat, pren una actitud parsimoniosa i espectacular. Es comencen a lligar caps. Es la tarda, el propietari (els propietaris difícilment s'enganxen a la feina) hom l'ha vist al mig dia sol damunt les garbes, casualment (?) en el moment aquest, és fora de la vila. Fa tres dies que amb una samal d'aigua assolí apagar un foc que s'anava escampant. Aquí les garbes dolentes, a un altre lloc les bones. Hom ha sentit com una detonació produïda per l'inflamació d'algun líquid, i tot seguit l'incendi impossible d'extingir.

S'ha vist el llautó, tothom n'està convençut, però hom fa córrer la nova que alguns elements de Junta del Sindicat, han estat detinguts com a responsables del foc. Confusió enorme. Uns policies de Figueres han cuidat de detenir els tres sindicalistes incendiàries (?).

Aquests policies convençuts d'haver atrapat «tres grandes criminales» volen portar-los a Figueres, emmanillats i a peu.

El jutge Sr. Antoni Muné, en gest digne d'elogi, s'oposà enèrgicament a tal arbitriarietat.

Amb tot i això, no a peu però si emmanillats, els ciutadans són portats a Figueres, on resten a la presó incomunicats durant tres dies.

A Castelló d'Empúries l'ambient es caldeja per l'indignació de l'injustícia comesa, que no essent possible conèixer l'opinió dels detinguts no arribà a tenir les conseqüències desastroses que a primer moment es temien.

Al cap de tres dies, aquests ciutadans detinguts foren alliberats.

Castelló d'Empúries ha llençat una espurna de la lluita que sosté que, com més obstacles hi posin els seus enemics, més embranzida emprendre per portar el seu objectiu de llibertat, tant avant com sigui possible.

SALIN.

MANEL GAS MAÑA

NOTARI

successor dels Srs. Candal i Junyer

ofereix al públic el seu despatx

**Avinguda República, 43, pral. (carrer Nou)
Telèfon 34 X FIGUERES**

la conferència muda de «bon»

Altament interessant i atractiva fou la conferència que ens donà el conegut caricaturista Bon—el caricaturista de l'Exposició—el proppassat divendres, al vespre, al Teatre Municipal.

A l'esmentat teatre, hi assistí un públic ben escàs, però àvid de gaudir una bella estona amb les fàcils i simpàtiques caricatures de Bon.

No cal dir com els aimants d'aquest atrevit estil de dibuix, eixiren satisfets de la vetllada i no podem pas dir menys, també, del públic que, assistí a aquesta mena de conferència que per primera vegada tenia lloc a la nostra ciutat.

Lamentem, novament, el llenguatge groller que emprà *Empordà Federal* quan algun acte organitzat per ells o pels seus amics no els donà l'èxit que n'esperaven.

Amb aquest fet han qualificat cínicament a tot aquell que no assistí a l'esmentada conferència amb mots del seu «argot» particular.

Solament podem admetre que la manca de públic era deguda, precisament, a les 2'50 ptes., quantitat crescuda i segurament assenyada pels organitzadors a mires que sols pogués assistir-hi una *determinada classe* de la nostra ciutat.

Sabons i llexius de totes classes

EL SIGLO

Avinguda de la República, 17

L'estatut

Amb el que vaig a dir, no voldria que se'm considerés, junt amb els que comparteixen el meu pensar, com enemics de l'Estatut. L'home que tingui tan sols un àtom de liberal, no pot mai anar contra la llibertat d'un poble. Nosaltres, en el nostre ideal, no sols volem l'autonomia d'una regió, província o municipi, sinó que la volem àmpliament per cada municipi i d'ésser possible per cada home. Volem que tots els individus s'agrupin voluntàriament per formar una societat, en la que no hi hagi altres lleis que les adoptades de comú acord. Que tots els pobles s'agrupin per comarques i aquestes per regions i així successivament fins formar la unió universal voluntària; però mai violentament deu imposar-se un poble a un altre, ni un home a un altre home; perquè si aparentment sembla que hi ha estabilitat i germanor, en el fons no n'hi ha; i el rencor i l'orgull que sembla de moment desaparegut, quan menys es pensa reapareix amb més força.

Nosaltres, fins avui havíem esperat d'un país tan democràtic com el nostre l'aprovació íntegra de l'Estatut amb la cooperació de totes les regions ibèriques; però no ha estat així. Aquest Estatut que semblava—encara que minvadamment—donar una millora a l'obrer, ha estat tocat i retocat tant i tantes vegades que ja no és ni l'ombra del que vàrem votar.

Endebades serà dir que les possibles millores que havia d'obtenir el poble (obrer) han quedat en això; en possibles. Consideràvem la discussió com un joc de nens en el que se sabia per endavant el resultat final; però ara la cosa pren un caire distint; sembla que per entremig hi pren cartes una marca de reacció.

Ara la lluita es limita en el camp capitalista. Els representants catalans mancats d'energia per una part i manejats per la burgesia catalana per altra part, es juguen l'última carta abstenint-se de votar. Si no prenen una resolució més enèrgica—retirant-se de la Cambra—és perquè no poden comptar amb l'ajut del proletariat. ¿De qui és la culpa? Difícil és dir-ho; però certament no serà de l'obrer. Encara que no sigui més que a la part capital-burguesa que interessi l'aprovació de l'Estatut els parlamentaris catalans haurien de retornar a Catalunya, i si aleshores vingués una invasió castellana (en el mercat) millor encara; la corda es rompria per molts llocs.

¿En què acabarà aqueixa discussió? Segurament donant a Catalunya una autonomia burlesca. Quedaran tant reduïdes les aspiracions catalanes que no trobarem diferència amb l'actualitat; és més, potser pitjor, perquè com que l'Estat Central no voldrà reduir-se els ingressos, del govern de la Generalitat haurà—per dur avant els seus compromisos—de posar nous impostos que indirectament pagarà el proletariat amb la puja dels queviures. ¿quin resultat donarà això? Noves demandes d'augment en els salaris. Tenim, doncs, en perspectiva noves vagues, molts ferits i morts, i no hi faltaran potser noves deportacions que no seran per cert els veritables culpables. Aquests estaran recreant-se tranquil·lament en llurs vivendes.

PERE BELLOSTES

casament civil

El proper dissabte dia 13, s'uniràn civilment, el nostre bon amic Joan Caixàs Mont amb la companya Maria Puig Pous,

Desitgem per la novella parella felicitats a ultrança.

de col·laboració

dedicatoria

reivindicando una vida y un gesto

¡Oh mi inolvidable Conchita! No sé si la emoción me permitirá hacer una narración fiel de tu vida y de tu fin; lo intentaré ya que no hay otro más indicado que yo para hacerlo.

Al recordar que vivías feliz, llena de sana juventud y optimismo... Cuando pienso que saliste de la plebe ignara... Cuando recuerdo que fuiste interna en un colegio de monjas y supiste asimilar tan rápidamente los ideales de amor y justicia... y al pensar que he perdido para siempre este tesoro que prometía mi felicidad espiritual, me deja estupefacto...

Cuando recuerdo aquellos idilios de puro amor en los pinares de tu aldea donde nos extasiábamos con los exquisitos perfumes de aquellas horas primaverales... y sobre todo cuando recuerdo la lucha tenaz y titánica que contra los elementos del pasado tuvimos que sostener, esto es, contra curas, monjas, frailes y sacristanes por prescindir de sus servicios inútiles el día de nuestra unión civil que hoy también rechazabas por haber comprendido que solo el amor material y espiritual son necesarios para sujetar a dos seres de distinto sexo...

Cuando recuerdo que para tu felicidad completa, nuestra felicidad, solo nos faltaba el ser deseado, producto de nuestras almas, el cual creías ya fecundado... cuando recuerdo todo esto me quedo atónito sin poder continuar la narración... pero he de seguir defendiéndote hasta donde lleguen mis fuerzas, aunque no sea más que para dar un ejemplo de tu vida... El estoicismo con que soportaste los dolores físicos más horribles sin exhalar un lamento, te pone a la altura del mártir reformador Giordano Bruno del cual tantas veces te hablé.

Quisiera terminar porque tengo el alma atormentada pero no puedo menos que reivindicar tus últimos gestos con los cuales desconcertaste a los que

Gran Cafè EXCELSIOR

RAMBLA - Telèfon, 218 - FIGUERES

comercian el nombre de Cristo, cuando vinieron a ofrecerte el cielo a cambio de una claudicación; no puedo olvidar tu santa acción ni puedo olvidar el atropello de que fuiste víctima en ausencia mía y en tus últimos instantes por las hordas clericales, las cuales me impidieron cerrarte los ojos y besarte en la frente, porque aunque parezca o sea contradictorio, estos falsos cristianos tienen reglamentos antes que conciencia, y la República Laica de trabajadores mira con indiferencia esos atropellos criminales sin decidirse a expulsar de los establecimientos benéficos, que son del pueblo, a esa gente que no ama a sus padres ni hacen honor al evangelio por ellos predicado y a la vez escarnecido.

Noble compañera de mis ensueños! Siempre te dije que nosotros éramos los sucesores auténticos de Cristo hombre; hemos despojado esta doctrina de todas sus inmundicias aprovechando todo lo útil, racional y humano.

Si un dios existiese, capaz de castigar y recompensar, lo cual yo no creo, todos sus ministros y representantes serían cruelmente castigados; en cambio tu serías su predilecta.

MATIAS COSTA.

Un bon taller de calçat a mida
PALLAC GALAN, 2

Pels espanyols monàrquics i reaccionaris, la pàtria és la "civilización española.", Pels francesos el "dret.",; pels alemanys, "l'ordre.",; pels japonesos, "l'honor.",

Ordre, honor, dret, civilització, llibertat, sofismes destinats a amagar la realitat de la pàtria burgesa!

JAUME MIRAVITLLES.

S'arreglen plomes estilogràfiques
Llibreria Batllosera
GALAN, 3

"el carrer"

Amb aquest títol—com ja dèiem dies enrera—ha sortit el primer número d'un altre setmanari d'esquerra que ha vist la llum a Barcelona.

El carrer—segons ens diu en el seu «Pòrtic»—tindrà un llenguatge aspre, fort, dur, clar i català.....

També ens diu: Contra totes les injustícies, contra totes les turpituds, contra totes les vileses, *El carrer* tindrà un vot de protesta.

Saludem, ben sincerament i efusiva, l'aparició d'aquest nou setmanari bo i desitjant-li bona i llarga vida.

==== delfos ====

el disco flexible que no es trenca, ni es ratlla. el més econòmic. el trobareu al carrer primillat, 12 (darrera la biblioteca popular)

La voluntat és una facultat per la qual l'ànima, per llur pròpia espontaneïtat, pot autodeterminar-se a voler el bé o avorrir el mal amb deliberació de l'enteniment.

Productes vegetarians EL SIGLO
Avinguda de la República, 17

Llibertat és el reconeixement de la necessitat. La necessitat és cega quan no és compresa.

MARX.

enhorabona

La donem i ben cordial a Pere Ramis, fill del nostra benvolgut amic i mestre senyor Rafael Ramis, per haver acabat brillantment els seus estudis d'Enginyer Electricista, a París.

No cal dir com en testimoniar el nostre afecte al jove amic i familiars, li desitgem ensems molta prosperitat en l'exercici de la seva professió, suara adquirida.

S'arreglen plomes estilogràfiques
Llibreria Batllosera
GALAN, 3

La revolució és un resum de la història.

LENIN.

Articles fotogràfics EL SIGLO
Avinguda de la República, 17

darrera hora

Durant la matinada passada, a Madrid, s'han desenrotllat greus incidents promoguts per un grup monàrquic.

Sembla que projectaven un cop d'audàcia contra la República, però han fracassat davant la resistència dels encarregats de l'ordre.

Es dirigien als Ministeris de la Guerra i Comunicacions. En la col·lisió amb la força pública han sofert baixes, havent-hi alguns morts i ferits.

Entre els detinguts, que són nombrosos, hi han molts militars, els quals portaven en llur indumentària les emblemes reials. Els paisans també llueïen ensenyes monàrquiques.

En aquest complot sembla que hi han pres part destacades personalitats de l'oprobiosa Dictadura. Alguns residents a Espanya i altres a l'estranger.

Si es tractés d'un moviment proletari a hores d'ara ja estaria preparat un «Buenos Aires» propa *Villa Cisneros*, però tractant-se de monàrquics, no podem imaginar-nos el que passarà.

Aquesta genteta, amb seguretat, trobarà defensors que demostraran que es tractava d'una brometa.

Drogueria i queviures EL SIGLO
Avinguda de la República, 17

avant..!

el pròxim número sortirà el dimecres, 24 d'agost. — venda: llibreria batllosera.

Arts Gràfiques, TRAYTER, Cervantes, 13, Figueres

avant..!

l'agitació rabassaire és una fase de la revolució social

l'autodeterminació de catalunya

El dia 2 d'aquest mes es complí l'anniversari de la votació de l'Estatut.

El plebiscit fou abastament contundent per a poder dubtar del voler del poble. Catalunya palesà, obertament, quin era el seu desig, quina era la seva voluntat, d'una faisó ben remarcable. Tot el poble català, gairebé unànimement, refrendà amb el seu vot el text ja aprovat i votat anteriorment per la Generalitat i Ajuntaments.

No cal dir que l'entusiasme fou grandios i les esperances en assolir el que allavors era voluntat de Catalunya semblava que havien de trobar una mar quieta i tranquil·la en la qual hi lliscaria, suaument, la nau valenta i impetuosa de les nostres llibertats.

Ara, però, ens hem pogut adonar que el camí se'ns feia més pesat i turmentós. La nostra nau ha topat repetidament amb esculls, per dissort, bon xic entrebancadors i hem pogut observar que les proves a què havia estat sotmès el poble català s'esfumaven d'una manera sorprenent.

Hom es pregunta ara: ¿què n'hem tret que el poble de Catalunya s'hagués manifestat, clar i vibrant, plebiscitàriament, si la seva autodeterminació ha estat frustrada, grotescament, pels eterns monàrquics disfressats de republicans i també per molts que dient-se republicans pul'lulen pel parlament espanyol i s'han entossudit amb els vells i corcats tòpics de la «unidad» i «sobirania» nacional i de la «integritad de la pàtria»?

Recordem que l'endemà d'haver se votat l'Estatut, Alcalà Zamora, avui President de la República Espanyola, digué, arran del resultat bé prou eloqüent del plebiscit:

«Catalunya, després del seu esclatant triomf del plebiscit per l'Estatut podia donar-se el govern que més li hagués plagut»

No obstant, Catalunya sabé esperar noblement—massa noblement i potser

ara ho paguem—que fos sotmès a discussió a les Corts Constituents. Aquestes, però, ens van deixant les aspiracions catalanes, condensades en l'Estatut, tan minimitzades, que ara mateix es pot dir que no el coneixem, puix que actualment ja és més seu —Estatut de las Corts Constituents— que no pas nostre.

La voluntat autodeterminadora de Catalunya ja ha quedat trepitjada barroerament per la sabata vella i esfilagardada de la incomprensió.

Un dia darrera l'altre hem pogut constatar com anava creixent l'onada dels odis i de les infàmies no solament contra l'Estatut sinó contra Catalunya mateixa.

I bé, amb tot això ni el Govern ni ningú hi ha fet oposició. Molts diuen que els dol que es realitzin aquests actes que manifesten l'hostilitat a Catalunya, però en el fons àdhuc en senten una satisfacció; si els mireu de cua d'ull és fàcil atrapar-los el riure per sota les narius.

Breu: La nostra voluntat pot molt bé no ésser complaguda, però volem repetir, ben alt i ben fort, que no hi ha cap força al món capaç d'anorrear-la.

Les lleis dels homes, uns articles d'unes Corts Constituents no són prou potents per destruir la voluntat de Catalunya que, malgrat tot, vingui el qui vingui, assolirà la llibertat a què té dret un poble que ha palesat clarament la seva autodeterminació.

El dret d'autodeterminació vol dir —segons el concepte leninista— que un poble, una nació té el dret natural de disposar de la seva sort, és a dir, ningú no té el dret d'immiscir-se violentament en la vida d'una nació, d'anihilar les seves escoles i altres institucions culturals de trencar els seus usos i costums, de dificultar l'ús de la seva llengua, de disminuir els seus drets.

El dret d'autodeterminació vol dir

també que la nació tindrà el dret d'arranjarse com millor li sembli. Podrà organitzar la seva vida sobre les bases d'autonomia. Tindrà el dret de separarse completament. La nació és sobirana i totes les nacions posseeixen iguals drets.

Això vol dir que el dia no llunyà que l'Estatut de les Corts Constituents ens hagi *manufacturat* els drets limitadíssims que podem gaudir segons la seva voluntat, Catalunya es posarà a treballar, novament, d'una manera decidida i ferma, per assolir el seu complet alliberament, franca i veritable expressió de la seva pròpia voluntat.

Catalunya farà la seva via sense que res ni ningú pugui oposar-s'hi.

ROC CLAR.

Encara no podem donar a conèixer el resultat de les nostres gestions per tal d'assolir el corresponent permís per la col·locació de les làpides que donaran el nom de Francesc Ferrer i Guàrdia al que porta avui el de Baix de Sant Pere.

Trobem gran resistència en aquests representants demòcrates i laics (?) de la nostra ciutat, que o bé els espanta encara el nom del gran humanista, o pel sol fet de que la subscripció no hagi estat una idea seva, o per coaccions rectorils, sembla que no tenen desig de complaure'ns, encara que amb la seva negativa deixin de beneficiar l'erari municipal del montant de les làpides regalades pel poble.

Tenim confiança que en el proper número, podem dir l'últim mot relatiu a aquest assumpte.